

Praktische informatie

Afstand

3 km - 1 uur

Startpunt

Landpoortstraat aan de zuidkant van de vesting

Bereikbaarheid

Vanaf NS-station Ravenstein 15 min. lopen. Parkeren kan bijvoorbeeld op parkeerterrein Beneden-Bleek nabij de Maasdijk.

Informatie

Toeristisch Informatiecentrum

Ravenstein
Raadhuis

St.-Luciastraat 2
5371 AS Ravenstein
0486 4113 06

www.toerismeravenstein.nl

Adressen

Stellingmolen De Nijverheid

Molensingel
5371 AW Ravenstein
0486 41 22 29

<http://molenravenstein.nl>
doorgaans vr. 14-16.30 uur

't Veerhuis

Maasdijk 33
5371 PE Ravenstein
0486 42 58 00

www.veerhuisravenstein.nl
Even bijkomen op het terras aan de Maas

Stadsherberg de Keurvorst

Marktstraat 14
5371 AD Ravenstein
0486 4113 71

www.keurvorst.nl
Eeuwenoude pleisterplaats in het hart van de vesting

Ravenstein

3 km | 1 uur

Ravenstein maakt deel uit van een serie vestingstadjes langs de Maas. Ze werden aangelegd op de grens tussen de rivaliserende hertogdommen Brabant en Gelre. Dankzij deze grenspositie groeide Ravenstein door de eeuwen heen uit tot een echte vestingstad. Hoewel 'stad' eigenlijk de lading niet dekt: Ravenstein telt slechts een paar straten, maar juist dat maakt een wandeling tot een aangename ervaring.

Ravenstein

3 km | 1 uur

1 In verschillende periodes in de geschiedenis werd Ravenstein beschermd door muren, wallen en grachten, maar de meeste van deze verdedigingswerken zijn tussen 1672 en 1675 gesloopt. Daardoor loopt u nu bijna ongemerkt via de **Landpoortstraat** de ‘vesting’ binnen. De straat is genoemd naar een middeleeuwse stadspoort, die echter al vroeg werd afgebroken. In de 17e eeuw zou u via een ravelijn – een versterkt eilandje in de gracht – en twee houten bruggen de stad binnen zijn gewandeld. Op de plek van huisnr. 3 stond de kortegaard of hoofdwacht die bij de poort hoorde. Het grote pand ertegenover was een bierbrouwerij.

2 Op bastion Utrecht staat **stellingmolen De Nijverheid**, die in 1857 in de plaats kwam van een oudere korenmolen. Door de hoogte van het bastion konden de wieken veel wind vangen. Bij de laatste restauratie van De Nijverheid in 1996 zijn de vier teerlingen (zware stenen waar de molen op stond) van de voormalige standerdmolen onder de betonvloer teruggevonden. Deze zijn in het straatwerk onder de molen gemarkeerd. Vandaag de dag wordt in de korenmolen het in de streek op biologische wijze geteelde spelt gemalen. Spelt is een oergraan dat erg gezond is en aan populariteit

wint. Elke vrijdagmiddag is de molen open en worden er in de winkel graanproducten verkocht.

3 Op de plaats waar nu Van Coothweg 1 is, lag vroeger het **bastion Famars**. De van oorsprong puntige uitbouw in de stadswal heeft sinds de ontmanteling van de vestingwerken een ronde vorm. In het bastion is een overwelfde gang ontdekt, die alleen te herkennen is door een bolling in het maaiveld.

4 Over het bruggetje komt u langs het protestantse kerkhof, dat op het voormalige **ravelijn Polleke** ligt. Het

ravelijn is goed bewaard gebleven: het heeft nog altijd een driehoekige vorm en wordt bijna geheel door water omgeven.

5 Langs de Maasdijk ziet u links het gereconstrueerde **rondeel Kasteelse Bok**. Dit zware muurwerk met opstelplaats voor een kanon is de voorloper van de puntige bastions. Het rondeel was eeuwenlang verborgen in de dijk op slechts 1 m diepte en behoort tot de oudere delen van de vestingwerken. Vroeger stond de Strang of Binnenmaas tegen het rondeel aan. Aan de rechterzijde van de weg staat een zeldzaam gaaf,

tienhoekig theehuisje uit circa 1890. In die tijd werden door particulieren tuinen aangelegd op de plek van de verdwenen wallen. Dit theehuisje staat mogelijk op de resten van een kruutkelder uit 1521.

6 Als u de dijk af loopt, ziet u links van de weg de door een gracht omgeven **Reinouthof**. Op deze plek stond Kasteel Ravenstein, waarmee de geschiedenis van het stadje begon (zie kadertekst). In 1818 werd het kasteel, inclusief de fundamenten, opgeruimd. Wat nu Kasteelseplaats heet, was destijds de plek van de ommuurde voorburch. Hier stonden de bijgebouwen zoals stallen, een bakkerij en personeelsverblijven. De Kasteelsepoort – nu onderdeel van een woonhuis – is 14e-eeuws en hoorde bij de voorburch. Via de poort kwam je in de ommuurde middeleeuwse stad.

7 Onderweg naar de rivier komt u door de **Maaspoort**, die ook deel uitmaakte van de eerste ommuring van de stad. Samen met de Kasteelsepoort behoort hij tot de oudste bouwwerken van Ravenstein.

8 Op de hoek van de Maasdijk en de Walstraat ligt het **Oranjerondeel**, onderdeel van Bolwerk Oranje. Rechts, dicht tegen de dijk, ziet u het

restant van een schietgat. Daarbovenop staat een kanon.

9 Rechts beneden de dijk is het vroegere **Bovenste Hoornwerk** herkenbaar. Het heeft de tijd beter doorstaan dan het Onderste Hoornwerk aan de andere zijde van de stad, dat wordt doorsneden door de spoorlijn. Een hoornwerk lag, net als een ravelijn, in de gracht, maar had een versterkt front en twee lange flanken. Benedendijks loopt u langs de gracht die om het hoornwerk liep. Verderop is het vestingverleden nog gevangen in de straatnaam Contrescarpe (stenen talud of muur ter bescherming van de wal).

10 Weer bijna terug in de stad loopt u ongemerkt over het **ravelijn Halve Maan**. Dat is nu zijn vorm kwijt, maar wordt nog wel aan drie zijden omgeven door water. Hier kwamen vroeger twee bruggen samen bij de verderop gelegen Landpoort, het startpunt van deze wandeling.

Route

A Loop via de **Landpoortstraat** het stadje in. Eerste la, **Molensingel**. Achter molen langs, dan links **Molensingel** vervolgen. Einde la, **Pollekespad**. Over een bruggetje, dan einde ra. **'t Laantje**. Volg het pad langs het water. Einde **Maasdijk** op en ra.

B Eerste ra, **Van Coothweg**. Eerste la, **Kasteelseplaats**. Onder poort door, **St. Luciastraat**. Einde rd, via poort en op **Maasdijk** ra. Na restaurant 't Veerhuis schuin rechts naar beneden, **Doolhof**. Op kruising ra, **Doolhof**. Bocht naar links, op splitsing rechts aanhouden, **Contre Escarpe**. Eerste ra, **Landpoortstraat**.

Onder Duits gezag

Ravenstein ontstond nadat heer Walraven van Valkenburg in 1360 een kasteel aan de Maas bouwde om tol te heffen bij passerende schepen. De nederzetting naast het kasteel kreeg al snel stadsrechten en een ommuring. Nadat in 1396 de kasteelheer van Ravenstein door de hertog van Kleef was verslagen, kwam de omgeving van Ravenstein in Duitse handen. Toen de rest van de Nederlanden tijdens de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) protestant werd en het katholicisme werd verboden, gold dat niet voor Ravenstein. Daarom kwamen veel katholieke kloosters naar deze regio. Pas in 1794, toen de Fransen het voor het zeggen kregen, kwam er een einde aan de autonomie. In 1814 werd het ‘Duitse’ Ravenstein officieel onderdeel van het Koninkrijk der Nederlanden.

Zicht vanaf molen De Nijverheid